

UILENSPIEGELPRIJZEN, politieke prijzen die van 1963 tot 1973 werden uitgereikt door de Brusselse CVP-Jongeren en sinds 1977, na een onderbreking van vier jaar, door de nationale CVP-Jongeren worden uitgereikt.

In 1963 kwamen de CVP-Jongeren van Brussel op het idee politieke prijzen uit te reiken. Op die manier wilden zij hun belangstelling voor en hun jeugdige opvatting op de politiek op een originele manier tot uitdrukking brengen. Het reglement beschreef nauwkeurig de verschillende prijzen en legde een procedure vast. Ook al namen in 1977 de nationale Jongeren het initiatief over, toch werd aan het reglement nauwelijks iets gewijzigd. Alleen de motivatie voor de Neleprijs was aan wijzigingen onderhevig.

De Tijl Uilenspiegelprijs wordt toegekend aan een persoon of groep die in de politiek een daad heeft gesteld van een durvend en stoutmoedig karakter. De Neleprijs werd aanvankelijk omschreven als een prijs bestemd voor een persoon of groep die een daad heeft gesteld die door haar opbouwend karakter het Vlaamse volk in het buitenland sterk heeft gediend. Toen de nationale CVP-Jongeren het Brusselse initiatief overnamen, werd geen Neleprijs meer uitgereikt. Van 1984 tot 1986 was dit opnieuw wel het geval, maar diende de prijs als vrouwelijke tegenhanger van de Uilenspiegelprijs.

Sinds 1992 heeft de Neleprijs opnieuw zijn Vlaams karakter: hij wordt toegekend aan een persoon of groep die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de bevordering van het gebruik van het Nederlands en de uitstraling van de Vlaamse cultuur. Het is dan ook vooral de Neleprijs die in het licht van de V.B. enige betekenis heeft, al had de uitreiking van de Uilenspiegelprijs ook af en toe een Vlaamse knipoog. Zo was Emiel van Cauwelaert de eerste laureaat, omdat hij in 1960 als eerste burgemeester de tweetalige formulieren voor de volkstelling terugstuurde. Ook Jan Verroken, Luc van den Brande, Ferdinand de Bondt en Herman Suykerbuyk waren laureaat omwille van hun uitgesproken Vlaamse reflex en hun aandeel in de V.B.

De Lamme Goedzakprijs gaat naar een persoon of groep die een politieke daad met een uitermate negatief, passief en onpersoonlijk karakter stelde. De toekenning van de Lamme Goedzakprijs in 1968 aan Raymond Derine, voorman bij de Leuvense professoren tijdens de strijd voor de vernederland-

sing van Leuven en later voorzitter van het **Davidsfonds**, lokte in de pers heel wat kritiek uit. De toen nog Brusselse jury motiveerde de beslissing door het ontslag van Derine als CVP-Kamerlid enkele weken na zijn verkiezing. Ze beschouwde dit als een vlucht op een ogenblik dat het Vlaamse belang in het parlement moest worden verdedigd.

Laureaten van de Tijl Uilenspiegelprijs: **Emiel van Cauwelaert**, prof. **Fernand Collin**, prof. **Zeger van Hee**, **Jan Verroken**, nationaal bureau CVP-Jongeren, **Sandor Szondi**, **Theo Lefèvre**, **Albert Maertens**, **Sicco Mansholt**, **Stan de Clercq**, **Ferdinand de Bondt**, **Amnesty International**, **Robert Vandeckerckhove**, **Luc van den Brande**, **Dries van Agt**, **Daniël Coens**, **Eric van Rompuy**, **Fons Verplaetse**, **Ruud Lubbers**, **Herman Suykerbuyk**, **Vierde Wereldbeweging**, **Neelie Smit-Croes**, **André Bourgeois**, **Johan van Hecke**, **Belgische Rode Kruis**, **Chris de Stoop**, **Jean-Luc Dehaene**, **Karel van Noppen**, **Jan Vermeire** en **Reginald Moreels**.

Laureaten van de Neleprijs: **Hendrik Fayat**, **André Demedts**, *Gazette van Detroit*, *Flemish Press Review*, **Renaat van Elslande**, **Edward Schillebeeckx**, **Katholieke Arbeidersjeugd**, **Pierre Brachin**, *Neue Zürcher Zeitung*, **Paula d'Hondt**, **Rika Steyaert**, **Puck Algoet** (**Céline van de Weyer**), **Stijn Coninx**, **Fernand Lefère**, **Hugo Weckx**, **Marian Thyssen** en **Kris Wagener**.

De **Lamme Goedzakprijs** kwam terecht bij: **Sint-Lucasgilde der geneesheren**, **CVP-fractie Schaarbeekse gemeenteraad**, **Herman Vanderpoorten** en het **Liberaal Vlaams Verbond**, **Carlos de Baeck**, **Raymond Derine**, **Charles Héger**, **Raymond Scheyven**, **Belgisch parlement** in de persoon van **Achille van Acker**, **Vlaamse Militanten Orde**, **Maurits Coppieters**, **Renaat van Elslande**, **Karel van Miert**, **Albert Frère**, **Roger Nols**, **Charles-Ferdinand Nothomb**, **André Wijnen**, **Gerard Deprez**, **Herman de Croo**, **Guy Spitaels**, **Guy Verhofstadt**, **Luc van den Bossche**, **Jaak Gabriels**, **PS-federatie van Luik**, **CVP-congres over sluitingsuur** in de persoon van **Jos Ansoms**, **VLD-congres** in de personen van **Pierre Chevalier** en **Dirk van Mechelen**, **Fernand Huts**, **Johan vande Lanotte** en de **Vlaamse Regering**.

LITERATUUR: **L. Teugels**, 'De uilenspiegelprijzen, een initiatief van het arrondissement Brussel', in *Tijdschrift der Jongeren*, jg. 10, nr. 8 (april 1964), p. 17; – **CVP-Jongeren: historiek, standpunten, werking en statuten**, 1981; – **J. de Donder**, *Het Levend geweten, 40 jaar CVP-Jongeren in Vlaanderen*, 1991.

JOHAN DE DONDER